

Technische commissie bodem

Postbus 30947
2500 GX Den Haag

T 070 4566596
E info@tcbodem.nl

ADVIES WINTERKOOLZAAD

Aan:
De staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

TCB A080(2012)

Den Haag, 4 oktober 2012

Betreft: advies Winterkoolzaad

Op 6 september 2012 heeft u advies¹ gevraagd over uw voornemen om, bij de teelt van winterkoolzaad, bouwland in de maand augustus vrij te stellen van het verbod² op het gebruik van drijfmest of vloeibaar zuiveringslib. Dit verbod heeft onder andere tot doel om de belasting van bodem en water door fosfaat- en stikstofverbindingen afkomstig uit meststoffen terug te dringen.

De TCB heeft vorig jaar geadviseerd³ over het gebruik van dierlijke mest voor late gewassen. Dit advies geldt ook voor winterkoolzaad.

Bouwland bemesten aan het einde van het groeiseizoen is in zijn algemeenheid van weinig betekenis voor de nutriëntenvoorziening van gewassen. Het risico op uitspoeling van nutriënten is dan groot. Er kunnen omstandigheden zijn waarin late gewassen baat hebben bij een startgift stikstof. Met drijfmest wordt echter naast stikstof ook fosfaat toegediend. De meeste Nederlandse landbouwbodems bevatten voldoende fosfaat. Het laat toedienen van dierlijke mest draagt daarom niet bij aan het efficiënt omgaan met schaarse grondstoffen als fosfaat.

Ontheffingen en vrijstellingen van het uitrijverbod passen niet in de ambitie van de overheid om te komen tot verduurzaming van de landbouw. De TCB is daarom geen voorstander van het gebruik van drijfmest als stikstofbron voor de teelt van winterkoolzaad.

Met de meeste hoogachting,

Het origineel van dit advies is gestuurd aan de verantwoordelijke bewindspersoon/personen.
--

Ali Edelenbosch
Voorzitter Technische commissie bodem

---

¹ Zie bijlage.

² Artikel 4 van het Besluit gebruik meststoffen.

³ TCB (2011). Advies Verlengen uitrijperiode dierlijke mest, A066.

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

Technische Commissie Bodem
Postbus 30947
2500 GX 's-GRAVENHAGE

**Directie Plantaardige
Agroketens en
Voedselkwaliteit**
Cluster Mest, Milieu, Energie en
Ethiek

Prins Clauslaan 8
2595 AJ DEN HAAG
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.rijksoverheid.nl/eleni

Contactpersoon
drs. P.J.A. Soons
Senior beleidsmedewerker

T 070-3784648
p.j.a.soons@minelen.nl

Onze referentie
283843

Datum **06 SEP. 2012**
Betreft Adviesaanvraag TCB over winterkoolzaad

Geachte Voorzitter,

In art. 4 van het Besluit gebruik meststoffen is bepaald dat het is verboden in de maand augustus op bouwland drijfmest of vloeibaar zuiveringsslib te gebruiken, tenzij uiterlijk op 31 augustus een groenbemester wordt geteeld of indien in de desbetreffende grond in het daarop aansluitende najaar bloembollen worden geteeld.

In een Algemeen Overleg op 15 december 2010 heb ik toegezegd die uitzondering eveneens te laten gelden bij de teelt van winterkoolzaad indien dat verantwoord kan gebeuren. In haar advies van 18 mei 2011 geeft de Commissie van Deskundigen Meststoffen aan dat een mestgift in augustus bij de teelt van winterkoolzaad geen groter risico geeft op uitspoeling van nitraat dan bij de teelt van groenbemesters. Ik ben dan ook voornemens hiervoor middels een vrijstelling ruimte te creëren.

Uw advies over dit voornemen zie ik gaarne zo spoedig mogelijk tegemoet.

Hoogachtend,

dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

TCB publicaties gerelateerd aan dit advies:

Advies Verlengen uitrijperiode dierlijke mest, A066(2011)

Advies Sluiten Nutriëntenkringlopen, A059(2010)

Advies Ontwerp vrijstellingsregeling Bgm extreme weersomstandigheden 2006, S50(2006)

De commissieleden van de TCB zijn:

Mevr. A. Edelenbosch, voorzitter TCB, openbaar bestuur

Dr. A.P. van Wezel, vicevoorzitter TCB, hoofd kennisgroep waterkwaliteit en gezondheid, KWR *Watercycle Research Institute*, Nieuwegein

Prof.dr. M.A.P.A. Aerts, hoogleraar systeemecologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam, en directeur van de afdeling Ecologische Wetenschappen van de VU

Prof.dr. J. Griffioen, bijzonder hoogleraar waterkwaliteitsbeheer aan de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht en onderzoeker milieugeochemie, Deltares, Utrecht

Drs. C. Hegger, arts maatschappij en gezondheid bij GGD Rotterdam-Rijnmond

Dr.ir. J.J. Neeteson, manager business unit Agrosysteemkunde van Plant Research International, Wageningen UR, en waarnemend leerstoelhouder van de leerstoelgroep Biologische Landbouwsystemen van Wageningen UR

Dr.ir. M.P.W. Sonneveld, universitair docent bodemgeografie en landschap aan de Wageningen Universiteit

Prof.dr. J.C.H.M. Vangronsveld, hoogleraar biologie en milieukunde aan de universiteit van Hasselt en directeur van het Centrum voor Milieukunde van de Universiteit Hasselt, België

Prof.dr. J.A. van Veen, hoogleraar microbiële ecologie, universiteit van Leiden en hoofd van de afdeling microbiële ecologie, Nederlands Instituut voor Ecologie, Wageningen

Prof.dr. W.P. de Voogt, bijzonder hoogleraar milieuchemie verbonden aan leerstoelgroep *Earth Surface Science (ESS)*, Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica, Universiteit van Amsterdam en *principal scientist* bij KWR *Watercycle Research Institute*, Nieuwegein

Drs. K. de Snoo, ministerieel vertegenwoordiger, directeur Duurzaamheid, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Het secretariaat van de TCB:

Dr. J. van Wensem, algemeen secretaris/ directeur

Dr.ir. A.E. Boekhold, adviseur, tevens plaatsvervangend algemeen secretaris

Drs. J. Tuinstra, adviseur

Drs. M. ten Hove, adviseur

Drs. C.C.M. Gribling, adviseur

J. Oudshoorn, ondersteuner

Dit advies is opgesteld door Sandra Boekhold.